

Deyir:

– Ay başına dönüm, bu, əlini açıf Allahdan isdiyir. Deyir maa ver, mən də mənənən aşağıya verim. Mən də gedif Allahdan isdiyəjəm, maa da versin. Maa düşman döyül ki.

32. QOCALARIN ÖLDÜRÜLMƏSİ

Bir kişi olur, çox qojuymuş. Oğluyunan gəlini varmış, bıların yanında qalırmiş. Axırı bir gün gəlin deyif ki, dədəa götü, əvdən çıx. Oğlu da bını qoyuf bir səbətə, aparif qoyuf bir dağın başına. Qoyuf gəlif. Qayıdanda kişi deyif:

– Bala, səbəti götü get.

Deyif:

– Dədə, neynirəm səbəti?

Deyif:

– Bala, sən də qojalanda oğlun səni qoyajax səbətə, gətirif qoyajax bıra, qarğa-quzğun yeyəjəh.

Bı da təzədən kişini qoyuf səbətə, götürüf gətirif əvə. Arvada da deyif hara gedirsən get, dədəmi özüm saxlıyajam. Dədəmi hara aparıram?

Bı tərəfdən də bı ölkənin şahına başqa bir ölkənin şahı müharibə əlan eliyir. Qonşu ölkənin şahı bir az güjdü olur. Bı şaha deyir ki, saa üç variat verəjəm, əgər onu tapdın, maa yolladın, yolladın. Tapmadın, yeddi illih bacı-xərcini millətimin verəssən. Bının da biri üç alma oldu. Qonşu padşah dedi ki, bı almaların üçü də bir rəngdədi, bir boydadı, bir çəkidedi. Tap görüm bı almaların hansı bı ilki, hansı bildirki, hansı inişilkidi? Axı bı padşah özü fərman vermişdi ki, kimin əvində qoca varsa, onu aparsın dağın başında qoysun, ya da öldürsün. Kim fərmana əməl eləməsəydi boynu vırılırdı. İndi bı padşah bı ölkədə bir yaşdı, qoja adam tapdadı ki, onnan məsləhətdəşə, bı suala cavab tapa. O, dədəsini evə qaytarif gətirən xəlvəti saxlıyırdı. Hə... Ölkə qara geydi, heş kim qonşu padşahın sualına cavab tapa bilmirdi. Bı, dədəsini gizdin saxlıyan

da dedi ki, dədə, bəs belə-belə. Qonşu padşahın sualını açə bilmirih, gərəh yeddi ilin bacı-xərcini verəh.

Kişi dedi:

– Bala, get padşaha denən ki, almanın üçünü də birdən salsın suya, hansı suyun dibinə getsə, bilsin ki, o biilkidi. Bildirki suyun ortasına, yuxarisına enif çıxajax, suyun üzündə qalan da inişilki olajax.

Bı da gəldi dədəsi deyən kimi padşaha dedi. Padşah bınan soruşdu ki, bını saa kim dedi?

Dedi:

– Padşah sağ olsun, özüm tapdım.

Gədə deyən kimi eliyif cavabı göndərdilər qonşu padşaha. Bını tapdı. Bir də üç at yolladı, üçü də bir boyda, bir rəngdə. Onun da biri bı ilki, biri bildirki, biri inişilki. Gənə ölkədə hamı qara geydi. Cavab tapmadılar. Gənə getdi dədəsinə dedi bını. Dədəsi dedi ki, get padşaha denən ki, bir yerə süd qoysunnar, bir yerə arpa qoysunnar, bir yerə də ot qoysunnar. İnişilki at arpağa gələjəh, bildirki at ota gələjəh, bı ilki at da südə gələjəh. Gədə getdi. Padşah gədiyə çoxlu ənam verdi. Atdarı da seşdi padşaha göndərdi. Sohra o padşah iki cərgə qoşun yolladı: bir qız, bir oğlan. Dedi:

– İndi bını arala.

Oğlan gəldi əhvalatı atasına danışdı. Dedi:

– Ata, onu nətəri eliyəh?

Dedi:

– Bala, bir az isdi su götü, tök bir variatın əlinə, gör əlbəhəl əlini geri çəhsə o, qız uşağıdı. Dedi, yox, əlini yudu, o, oğlan uşağıdı.

Bı da bir variata töhdü, gördü yox, bı variat əlini yudu. İndi bı, oğlan uşağıdı, qorxmadı yudu. Hamma qıza tökəndə qız "uyy" elədi, əlini çəhdi. Dedi, indi o da qız uşağıdı. Axı oğlan atasını gizdəmişdi. Sohra onu da çıxartdı üzə. Padşaha da dedi ki, bəs sualları mən yox, atam tapmışdı. Padşah ona dəymədi. Dedi:

– Get, yaşa. Saa dəymirəm, sən maa bir belə yaxşılıx elədin.